

Streptococcus suis, een overzicht

drs. Frits Bouwkamp, dierenarts varkensgezondheidszorg

Streptococcus suis: hoe wordt het overgebracht? Wat zijn de ziekteproblemen? Hoe is het te voorkomen? Zijn er vaccins tegen? Onderstaand een overzicht.

Infectie

Bij hersenvliesontsteking door *Streptococcus suis* wordt in Nederland van de 35 bekende serotypen het vaakst type 9 aangetroffen. Zeugen zijn dragers in de tonsillen en kunnen *S. suis* vooral via de bek en neus overbrengen. Via biest zijn de biggen de eerste weken redelijk tot goed beschermd tegen ziekteverschijnselen. Na het mengen/spenen verspreidt *S. suis* zich in de speengroepen. Mensen kunnen ook geïnfecteerd raken met *S. suis* en daar soms ernstig ziek van worden. De bacterie is echter goed gevoelig voor zeep. Door telkens de handen te wassen wanneer een koppel varkens is behandeld, wordt overdracht van *S. suis* van varkens naar varkens en van varkens naar de mens grotendeels voorkomen.

Ziektebeeld

De ziekteproblemen als gevolg van Streptococci worden negatief beïnvloed door irritatie, verwondingen en verminderde weerstand van het dier, bijvoorbeeld door stressfactoren (samenvoegen, bezettingsgraad, klimaat, castratie, vechten). Streptococci veroorzaken een breed spectrum van aandoeningen. Verschijnselen die het meeste voorkomen zijn koorts (90%), plotselinge sterfte

(50%), hersenvliesontsteking (25%), longontsteking (15%), diarree (9%), slechte eetlust (8%) en gewrichtsontsteking (2%). De meeste problemen treden op na het spenen. Ook wordt het ontstaan van oornecrose wel eens genoemd, maar het is nog nooit bewezen dat *S. suis* dit veroorzaakt.

Behandeling met antibioticum moet snel ingezet worden zodra problemen zich openbaren. Als de kiem zich eenmaal heeft genesteld in bijvoorbeeld de hersenen, dan is de kans op herstel niet groot. De diagnose wordt gesteld aan de hand van sectiemateriaal. Er bestaan geen bloedtesten om afweerstoffen tegen *S. suis* aan te tonen.

Preventie

Zeep en zeepoplossingen doden *S. suis* snel. Hygiënisch werken en strikt all-in all-out zijn dan ook belangrijke preventieve maatregelen. Met het niet overleggen en mengen van varkens wordt veel infectie tussen tomen voorkomen. Bepaalde veevoederfabrikanten en leveranciers van zuren hebben biggenvoerders en zuren ontwikkeld ter preventie van Streptococci. Er zijn nog niet veel onderzoeksresultaten bekend om de effecten hiervan aan te geven. In de praktijk wordt geregeld gemeld dat vooral erg luxe biggenvoerders, met als gevolg een snelle groei van de biggen, een verhoogd risico met zich meebrengen.

Officiële vaccins bestaan niet in Nederland. Wel worden autovaccins toegepast. Over de werkzaamheid tegen de verschillende serotypen is niet erg veel bekend. Tegen type 2 lijken autovaccins echter behoorlijk goed te werken. Omdat het type op een bedrijf in de loop der tijd kan veranderen, is het altijd goed om geregeld een nieuw vaccin te laten maken op basis van vers sectiemateriaal. Vaak zijn meerdere typen op een bedrijf aanwezig. Hiervoor kunnen combinatievaccins gemaakt worden.

Streptococci infecties veroorzaken vooral uitval bij gespeende biggen. Op een zeugenbedrijf met 400 zeugen betekent 3% extra uitval een saldoverties van € 7.500,- per jaar.